

**MECHANISMS OF STATE REGULATION OF SMALL BUSINESS
ACTIVITIES IN THE AGRICULTURAL SECTOR**

**TDIU, Master of Management Department
Alimov is the son of Azizjon Azimjon**

Abstract. This article reflects the elements of the state support mechanism for small business and private entrepreneurship in the agrarian sector and highlights the directions for its further development in the country. In particular, the issues of reducing the intervention of state bodies in the activities of entities, strengthening the connection of entrepreneurs with banks, reducing the tax burden, and supporting innovative processes in the agricultural sector are highlighted.

Keywords. Agrarian sector, small business and entrepreneurship, tax burden, state support, agro-industrial complex.

**МЕХАНИЗМЫ ГОСУДАРСТВЕННОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ
ДЕЯТЕЛЬНОСТИ МАЛОГО БИЗНЕСА В АГРОПРОМЫШЛЕННОМ
КОМПЛЕКСЕ**

**ТДИУ, магистр кафедры менеджмента
Алимов Азизжон Азимжон угли**

Аннотация. В данной статье отражены элементы механизма государственной поддержки малого бизнеса и частного предпринимательства в аграрной сфере и выделены направления его дальнейшего развития в стране. В частности, освещены вопросы снижения вмешательства государственных органов в деятельность субъектов, усиления связи предпринимателей с банками, снижения налоговой нагрузки, поддержки инновационных процессов в аграрной сфере.

Ключевые слова. Аграрный сектор, малый бизнес и предпринимательство, налоговая нагрузка, государственная поддержка, агропромышленный комплекс.

АГРАР СОҲАДА КИЧИК БИЗНЕС ФАОЛИЯТИНИ ДАВЛАТ ТОМОНИДАН ТАРТИБГА СОЛИШ МЕХАНИЗМЛАРИ

ТДИУ, Менежмент кафедраси магистри

Алимов Азизжон Азимжон ўғли

Аннотация. Ушбу мақолада аграр соҳадаги кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни давлат томонидан қўллаб-қувватлаш механизми элементлари акс эттирилган ва уни мамлакат шароитида янада ривожлантириш йўналишлари ёритиб берилган. Хусусан, давлат органлари субъектларни фаолиятига аралашуви камайтириш, тадбиркорликни банклар билан алоқасини кучайтириш, солиқ юкини пасайтириш ва аграр соҳада инновацион жараёнларни қўллаб-қувватлаш масалалари ёритилган.

Калит сўзлар. *Аграр соҳа, кичик бизнес ва тадбиркорлик, солиқ юки, давлат томонидан қўллаб-қувватлаш, агросаноат мажмуаси.*

Кўпгина ишлаб чиқариш, иқтисодий, ташкилий, экологик, иқтисодий, ижтимоий ва ҳуқуқий масалаларни комплекс, тизимли ҳал қилишни талаб қиладиган Ўзбекистон Республикаси агросаноат мажмуасини ривожлантириш муаммолари мураккаб ва кўп қирралидир. Шу билан бирга, маҳаллий иқтисодий адабиётларда ёритилган агросаноат комплексини ривожлантиришнинг турли хил муаммолари билан улар агросаноат ишлаб чиқариши фаолиятининг айрим жиҳатларига катта таъсир кўрсатади, улар назарияга етарлича эътибор бермайдилар ва умуман иқтисодиётнинг аграр секторининг ўзгарган иқтисодий шароитларда шаклланиши ва ривожланишининг ўзига хос хусусиятлари ва тенденцияларини ҳисобга олган ҳолда фаолият юритиш амалиёти, шунингдек, давлат томонидан тартибга солишнинг устувор объектидир.

Агросаноат мажмуасини ривожлантиришни тартибга солиш, шу жумладан давлат ва қишлоқ хўжалиги бозори субъектлари ўртасидаги муносабатларни, озиқ-овқат бозорида товарларга талаб ва таклифни давлат томонидан тартибга солиш, қишлоқ хўжалигини бюджетдан молиялаштириш, давлат қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқарувчиларини қўллаб-қувватлаш, ишлаб

чиқариш ва бозор инфратузилмасини ривожлантиришга давлат ёрдами, агросаноат ишлаб чиқаришини нарх, солиқ ва молиявий тартибга солиш чоралари ва бошқалар Қишлоқ хўжалигини ривожлантиришни давлат ва нодавлат тартибга солишнинг мақбул нисбати масалалари. Бозорлар, озиқ-овқат бозорларининг молиявий механизмлари ва воситаларини шакллантириш, озиқ-овқат бозори ва агросаноат мажмуасида ресурс бозорини ахборот билан таъминлаш қамраб олишни талаб қилади.

Агросаноат комплекси ва агроозиқ-овқат бозорини ривожлантиришнинг кўплаб жиҳатларини ўрганишнинг долзарблиги, шунингдек, агросаноат комплексининг фаолияти, шаклланиши ва ривожланиши билан бевосита боғлиқ бўлган сўнгги қонун ҳужжатларининг номувофиқлиги ва номувофиқлиги билан ҳам белгиланади.

Аграр соҳани давлат томонидан қўллаб-қувватлаш узок муддатли иқтисодий ўсиш суръатларини таъминлаш ва мамлакатнинг озиқ-овқат хавфсизлигини мустаҳкамлашга ёрдам беради.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш.М. Мирзиёев ҳосил-дорлиги паст ерларда пахта экишни қисқартириш, сабзаёт, дуккакли ва озуқабоп экин майдонларини кенгайтириш, илғор хорижий тажрибаларни қўллаган ҳолда, юқори технологияга асосланган интенсив боғ ва узумзорлар барпо этишни истиқболда амалга ошириш лозим бўлган стратегик муҳим вазифалардан бири сифатида кун тартибига қўйди.

Ўзбекистонда амалга оширилган туб иқтисодий ислохотлар жамият аъзолари учун муносиб турмуш тарзини яратишга қаратилган самарали бозор иқтисодиётини шакллантиришдан иборат. Бозор ўзининг минглаб йиллик тарихига эга бўлиб, у такрор ишлаб чиқариш жараёнининг барча босқичлари, яъни ишлаб чиқариш, тақсимлаш, айирбошлаш ва истеъмол соҳасида ўз самарадорлигини исботлаб келмоқда. Шу билан бирга реал бозор иқтисодиёти ўзининг дастлабки шаклланиш босқичлариданоқ давлатнинг аралашувидан холи бўлмаган, яъни давлатчилик билан бирга ривожланган ва мустаҳкамланган. Аграр соҳада кичик бизнес фаолиятини давлат томонидан

тартибга солиш тизимини тадқиқ этишдан олдин иқтисодий давлат томонидан тартибга солиш зарурати ва хусусиятларини ўрганиш лозим.

Давлатнинг иқтисодийдаги ўрни, роли ва вазифаларини тадқиқ этишда иқтисодий адабиётларда “давлатнинг иқтисодийга аралашуви”, “иқтисодий давлат томонидан тартибга солиш”, “иқтисодий давлат томонидан қўллаб-қувватлаш”, “давлатнинг иқтисодий сиёсати” каби турли хил терминлар қўлланилади, ҳамда улар иқтисодий фанлар шаклланган пайдан бошлаб кўпгина иқтисодчи олимларнинг диққат марказида бўлиб келган.

Тадқиқотларга кўра, илмий доираларда давлатнинг иқтисодий жараёнларга аралашуви масаласида бир-бирига қарама-қарши бўлган икки хил ёндашув учрайди. Биринчи ёндашув бўйича иқтисодий қанчалик бозор характерига эга бўлиб борса, шунчалик давлатнинг иқтисодий жараёнларга аралашуви чекланиб, бозор механизмлари-нинг амал қилиши кучайиб боради. Иқтисодий давлат секторининг салмоғи ҳам пасайиб бориши лозим.

Список использованной литературы

1. Саидов Машъал Самадович (2023) Электр энергетика тармоғини бошқаришдаги муаммолар ва уларни бартараф этиш йўллари. “Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar” (Economics and Innovative Technologies) ilmiy elektron jurnali. 1/2023, yanvar-fevral (No 00063).

<https://iqtisodiyot.tsue.uz/journal/index.php/iit/article/view/195/228>

2. Saidov Mashal Samadovich (2023). Ways of Introduction of Modern Management Mechanisms in the Electric Power Sector of Uzbekista. International Journal of Business Diplomacy and Economy Volume 2, No 1 | Jan- 2023. P. 98-110.

3. DJURABAEV O. Formation of model beekeeping facilities and modernized interindustrial communications in human bearing management //Архив научных исследований. – 2020. – №. 11.

4. Djurabaev O. Methods of the process approach in management and determination of the criterion of technological efficiency of beekeeping farms: methods of the process approach in management and determination of the criterion of technological efficiency of beekeeping farms // Archive of scientific research. - 2021. - Т. 1. - No. 1.